Dumitru Roxana-Daniela

Grupa 41

Personalitati ale urbanismului romanesc in prima jumatate a secolului XX - Ing. Alexandru Davidescu si arh. Ion Al. Davidescu

Nu intamplator Bucurestiul este supranumit “Micul Paris". Alexandru Davidescu a fost definitiv influentat in gandire de profesorul Leon Jaussely de la Universitatea Ecole Nationale Superieure des Beaux-Arts din Paris. Acolo a facut parte din echipa domnului profesor elaborand proiectul de sistematizare a Parisului, unde au obtinut locul intai in cadrul concursului de proiecte. Pe langa exemplul clar al proiectului la care a luat parte, intreaga evolutie tehnologica si industriala au influentat caracterul de expansiune a mediului urban, si implicit stilul sau de dezvoltare.

Intors in tara Davidescu participa la mai multe concursuri de propunere a unor planuri urbanistice pentru mai multe orase in colaborare cu tatal sau Alexandru Davidescu. Planurile de sistematizare intocmite de acestia pentru orase precum Brasov, Campulung, Targoviste si Caracal, folosind tehnica fotografiei aeriana, sunt servite drep exemplu de CTS pentru realizarea documentatiei.



Propunerea arh. Ion Al. Davidescu la concursul de viziune asupra orasului Belgrad

Planul de sistematizare al orasului Ploiesti este considerata una dintre cele mai importante lucrari ale anilor `30, deoarece anticipeaza tehnica de constituire a viitoarelor planuri de sistematizare petru urmatorii 10 ani in Romania. Acest proiect este realizat de arhitectul Ion Al. Davidescu in colaborare cu o echipa specializata formata din arhitect Simion Vasilescu si arhitect Toma T. Socolescu si avand ca punct de reper cultura profesionala germana, aducand pentru prima data conceptul de servitute de fatada si coeficientul de utilizare al spatiilor pentru a controla indicele de densitate al construirii. Experienta crearii acestui proiect va conduce la dezvoltarea planului de sistematizare pentru Bucuresti.

Aglomeratia si expansiunea pe care o cunostea Bucurestiul in acele perioade au venit cu nevoia de dezvoltare si respectare a necesitatilor zilnice ale locuitorilor. Pentru ca aceasta dezvoltare sa fie sustenabila in timp si continua, populatia trebuia sa prospere, de aici cel mai indicate obiective pe care

proiectul trebuia sa le sustina erau: comertul si industria, implicit o infrastructura complexa pentru legaturi rapide cu puncte importante din oras, cu centre de aproviziunare din regiunea apropriata dar si cu restul tarii si strainatatea.

In perioade nu foarte departate de aceea, omenirea a cunoscut ani negri in care zeci de milioane de oamnei au avut de suferit de boli incurabile in acel moment. Lipsa igenei a fost un foctor extraordinar de important in impactul pe care l-au avut aceste maladii asupra populatiei intregului glob. Necesitatea de a construi un sistem complex pentru intreaga populatie a Bucurestiului, nu numai pentru clasa bogata, era imediata/iminenta si trebuia sa trateze igiena locuintelor, tratarea apelor uzate si a deseurilor, dar si accesul maselor la elemente primordiale vietii si sanatatii precum apa potabila, dar si locuri de recreatie si natura. Prin integrarea in planul de ubanism a parcurilor, gradinilor, terenurilor de sport sau locuri de joaca pentru copii, Davidescu dorea sa ofere accesul tuturor la relaxare si sa creeze refugii naturale in inima orasului.

Dezimpamantenirea obiceiurilor pe care oamenii, contemporani cu Ion Alexandru Davidescu, le aveau trebuia facuta. Alimentarea intregului oras cu apa potabila trebuia realizata de la distante considerabile de zonele locuite din panza freatica de adancime si nu cum se obisnuia din puturi locale ce erau usor de infestat si contineau apa deseori de proasta calitate, din panza freatica de suprafata. Urbanismul trebuia sa rezolve colectarea si transportul apei, de buna calitate, pana in locuintele cetatenilor intr-un flux continuu.

Ideile generale ale acestuia au adus la o suita de puncte pe care Proiectul de Sistematizare al Bucurestiului trebuia sa le respecte:

1.Zonificarea – echipa a ajuns la un conses, adica, se ocupa doar de “o delimitare de natura constructiva: pana unde sa se intinda zona sau zonele construite”. Istoria a demonstrat ca delimitarea nu putea fi facuta intr-un mod fizic precum centuri de verdeata de jur imprejurul orasului, deoarece costurile erau exagerat de ridicate, iar alte impuneri au fost inutile deoarece mediul urban continua sa se extinda. Limitele au prins o alta forma, parcurile existente din zonele limitrofe urmand sa se extinda si sa creeze chiar ele zona de delimitare.

Pe langa delimitarea orasului de suburbii, zonificarea consta si din delimitarea anumitor zone din mediul urban si suburban. Aceasta delimitare dorea sa fie cu cat mai putine constrangeri, exceptie facand industriile insalubre in zone de locuit. Parcelarea si recomandarea anumitor constructii pe anumite

teritorii nu delimita exact, mai mult recomanda o organizare pentru o mai buna dezvoltare a intregului oras.

2.Circulatia

Pentru “dezvoltarea rationala” a orasului au propus pentru fiecare mijloc de transport, atat in oras cat si legaturile cu suburbiile cate o solutie. Nu a fost ignorata nici tranzitarea Bucurestiului deoarece se afla intr-o zona a transportul international. Pentru legatura cu suburbiile orasului au ajuns la concluzia ca transportul pe cai ferate este mai putin eficienta decat pavarea strazilor si folosirea mijloacelor de transport in comun. In interiorul orasului solutia, chiar daca era drastica, a fost sa creeze un sistem de bulevarde conexe si transportul cu tranvaie sub sau deasupa nivelului de circulatie al masinilor. Caile ferate pentru transportul cu exteriorul erau insuficiente si s-a propus crearea unor gari specifice pentru formatie, coletarie si calatori. Reteaua de autostrazi era un proiect de viitor, dar in acea situatie trebuiau sa se concentreze pe pavarea strazilor si pe crearea unei retele mai complexe pentru a satisface circulatia din ce in ce mai aglomerata.

3.Inzestrari

Nefiind capitala dintotdeauna, Bucurestiul era reprezentat doar de o inlantuire de biserici si manastiri, impreuna cu cateva case si gradini private, pe care acestia doreau sa le organizeze pentru a deservi publicului.

4.Estetica

Identitatea Bucurestiului se regasea in toate parcurile, spatiile verzi si gradinile private sau publice, dar din pricina dezvoltarii excesive nu puteau fi luate in consideratie ca fiind un element specific si special pentru oras. Pentru estetica orasului au considerat ca nu este prea mare nicio investitie, iar importanta acesteia era la un nivel mul mai inalt simbolizand si reprezentant identitatea orasului si a a unui “intreg popor”. Aveau sa fie luate in considerare si elaborate designul chioscurilor de ziare, a casutelor postale, a statiilor de tranvai dar si tot ce tine de zona de natura precum flori, parcuri, pomi solitari si fasii de gazon. Acestea impreuna aveau sa creeze imaginea si estetica orasului capitala si sa bucure, sa se alinieze cu indentifica poporului roman.

5.Masuri de aplicare

Chiar daca in acea vreme identitatea orasului era o combinatie intre ”orhidee scumpe ciocnindu-se de care cu boi la Piata Victoriei”, acesta a fost rezultatul culturii si priceperii inaintasilor, iar planul creat de echipa din care a facut parte si domnul Alexandru Davidescu era “doar o bucata de hartie”, ceea ce a contat in definitiv fiind gradul de cultura si civilizatie al populatiei.

In primul rand, prin aceast lucrare Ion Al. Davidescu a redat in scris sentimetele pentru Bucuresti, pentru Romania dar si pentru urbanism, considerand ca planul va fi respectat in conformitate cu gradul de cultura al populatiei. Acesta si-a pus amprenta in acest proiect analizand dezvoltarea capitalelor din vestul Europei si adaptand cele mai bune practici pentru dezvoltarea uniforma si omogena a Bucurestiului.

In cel de-al doilea rand, consider ca personalitatea urbanistica si gandirea functionalista deprinsa in perioada de ucenicie de la Leon Jaussel , dar si faptul ca acordan o atentie deosebita nevoilor oamenilor, fara sa ignore importanta esteticii in identitatea poporului, au dus la conceperea unui plan de sistematizare al Bucurestiului ce a servit drept exemplu pozitiv pentru dezvoltarea celorlalte orase din tara si unul care se poate aplica si in zilele noastre daca se iau in considerare standardele tehnologice actuale.

“Orasele sunt facute pentru oameni iar nu oamenii pentru orase.

Oamenii inseamna masele mari, iar nu cei putini.

Cei tineri sunt mai importanti decat cei in varsta”

In cel de-al treilea rand, conform citatului mentionat mai sus, consider ca planul lui Alexandru Davidescu respecta toate standardele pentru a fi aplicat si pentru a sustine dezvoltarea orasului pe o perioada lunga de timp, fara a “propune solutii extremiste de avant-garda” ce ar conduce la distrugerea orasului si mai apoi la recladirea acestuia, optand asadar pentru adaptarea si modernizarea urbanistica a Bucurestiului.

Pentru ca eforturile depuse pentru crearea urbanismului romanesc sa sa aiba continuitate si pentru ca omul Alexandru Ion Davidescu sa fie complet si sa expuna experientele sale vaste din proiectele la care a participat, era aproape o necesitate ca acesta sa faca parte si din didactica, alegand sa dezvolte noi generatii de arhitecti si ingineri. In cadrul Scolii Politehnice din Bucuresti, sectia inginer constructor/Facultatea de Constructii/Institutul de Constructii Bucuresti a inceput sa puna bazele

primului curs specializat de urbanism din Romania, predand si instruind noua generatie alaturi de tatal sau Alexandru Davidescu, cursul “Constructia Oraselor”.

“Acesta va fi unul din telurile frumoase ce trebuie sa-si atribuie tinerele generatii de arhitecti: propasirea oraselor noastre !” (Davidescu, 1942:21)

Considerand ca la vremea respectiva, din pricina dezvoltarii din ce in ce mai rapida a tehnologiei si dupa incetarea Primului Razboi Mondial, populatia avea sa se dezvolte si sa prospere tot mai intens in mediul urban. Multe din orasele din Romania nu aveau un plan de urbanism realizat pentru momentul in care aveau sa cunoasca o asemenea dezvoltare si din acest motiv considera o problematica generala lipsa acestora, propunand realizarea serioasa de astfel de planuri pe perioade de minim 30-50 de ani. Aceasta realizare a planurilor viza cunostintele vaste ale arhitectului dar si nevoia de specialisti tineri pentru a solidifica bazele urbanismului romanesc, si prin deciziile acestuia de a lucra intens la diverse proiecte si de a pregati noi generati de specialisti, demonstreaza dorinta de a impune si de a fi luat in considerare, chiar si cu sprijin legislativ, domeniul urbanismului.



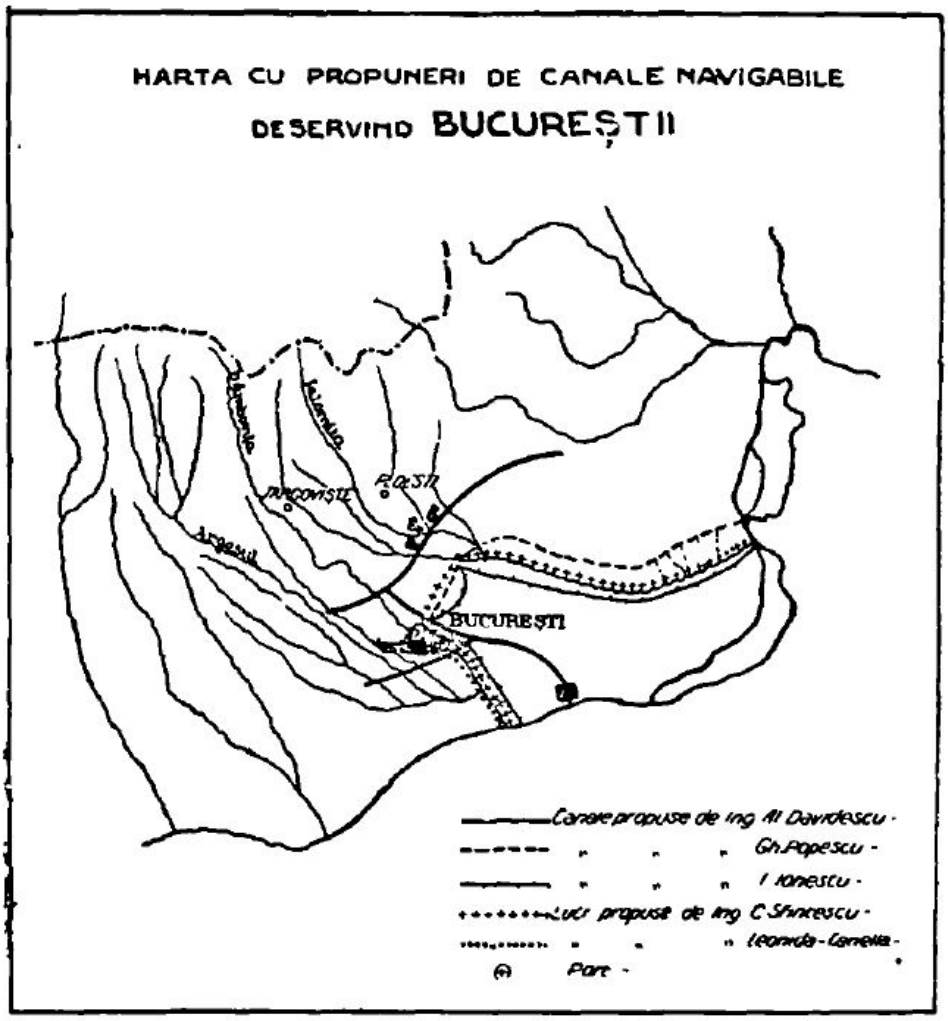
arh. Ion Al. Davidescu

Nu in ultimul rand trebuie mentionat mostenirea intelectuala pentru urbanismul modern si pentru generatiile viitoare de specialisti. Ion Alexandru Davidescu lasa in urma o serie de lucrari stiintifice precum manualul de proiectare urbanistica, denumit “Notiuni de urbanism”, in care sunt insumate teoriile si practicile urbanistice folosite de acesta in contextul respectiv.

Aportul acestuia la modernizarea Bucurestiului este continuu, pana in anul 1947 fiind parte a urbanismului in primaria capitalei.

Rezultatele arhitectului Ion Alexandru Davidescu nu au fost o intamplare, el avandu-l ca model si coordonator pe tatal sau, inginerul Alexandru Davidescu, care a studiat ingineria la Scoal de Poduri si Sosele din Paris. Mostenirea lasata de tatal sau si bineinteles cel mai important proiect al familiei Davidescu au fost lucrarile tehnice si urbanistice ale capitalei si prin puterea exemplului a multor orase din Romania.

Alexandru Davidescu se remarca prin gasirea unor solutii tehnice in construirea unor poduri de cale ferata si mai important prin crearea unui sitem de irigatii cu mai multe canale principale ce se intersecteaza in imprejurimile Bucurestiului. Acest proiect avea sa lege Bucurestiul la sistemul navigabil international, construindu-se un canal ce avea sa duca de la Lacul Tei pana la Dunare, deservind si in transportul cu zonele suburbane precum Fierbinti (Ialomita). Din cauza efortului financiar prea mare ce trebuia facut, proiectul ajunge sa fie respins.


HARTA CU PROPUNERI DE CANALE NAVIGABILE
DESERVIND BUCUREȘTII
PRAHOVIȚA
PLOIEȘTI
Argeșul
BUCUREȘTI
Canale propuse de ing Al Davidescu -
" " " Gh Popescu -
" " " I Ionescu -
Lucr propuse de ing C Sfinescu -
" " " Leonida-Camelia -
Port -

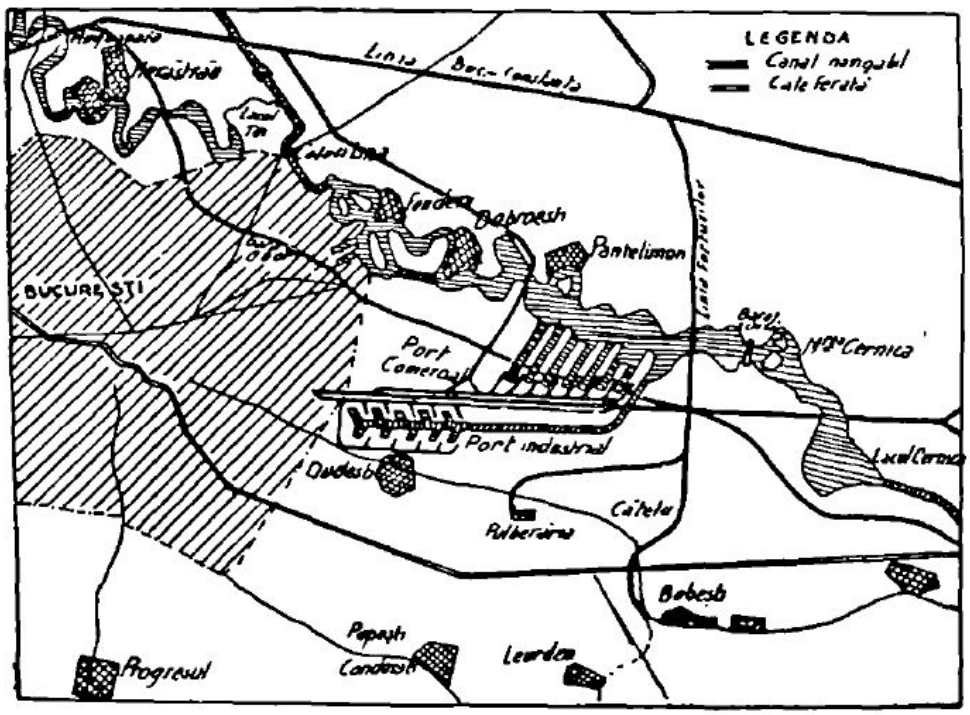


FIG. 5

Inginerul Alexandru Davidescu este precursorul lui Cincinat Sfintescu, fiind personalitatile ce au pus bazele Urbanismului Stiintific in Romania. Acesta a luat parte la nenumarate conferinte unde a oferit detalii tehnice pentru intocmirea planurilor urbanistice si a format pentru prima data in Romania materia “Constructia oraselor”, in cadrul catedrei Imbunatatiri Funciare,Masini Hidraulice si Constructia Oraselor la Scoala Nationala de Poduri si Sosele. Conferintele la care a participat alaturi de D. Marcu, Ion Davidescu, R. Bolomey, Ing. T. A. Radulescu, Ing. Cincinat Sfintescu, Ing. M. I. Stroescu, erau parte a Societatii Urbanistilor din Romania care a existat in anii 1927 si 1928, avand ca scop raspandirea cunostintelor de urbanism si strangerea unei documentatii tehnice de specialitate.

Pornind si schitand inceputurile unui plan de “Constructie a Oraselor”, viziunea primei decade a acestor practici a pus bazele unui prim mod, mai pragmatic si inclinat spre utilitatea concreta a unor zone din interiorul unui oras, a fost o piatra de fundament pentru generatia la care a luat parte si fiul sau Ion Alexandru Davidescu, o generatie de arhitecti inclinati spre urbanismu modern, ce promovau ca functiunile orasului sa fie privite intr-o imagine mai ampla ce cuprindea zonele limitrofe si perioade mult mai lungi de timp, nu doar perioada imedieata si satisfacerea expansiunii industriale in contextul

cresterii economice. Asadar Inginer Alexandru Davidescu este considerat “parintele urbanismului romanesc”.



ing Al Davidescu (1853-1936)

Alexandru Davidescu este primul care a remarcat si a sintetizat pentru prima data nevoile orasului, precum introducerea electricitatii, a conductorilor de apa, concesiunea tranvaiului electric, fapt ce l-a determinat sa propuna prima tema program pentru un plan de sistematizare al Bucurestiului, concurs la care va participa si fiul sau, Ion Alexandru Davidescu.